VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMIS-VELVOLLISUUS

OHJE **Marraskuu 2014**
Korvaa ohjeen **Joulukuu 2012**

1.0 VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMISVELVOLLISUUS UUDISRAKENNUKSISSA

pelastuslaki 71 §

Velvollisuus rakentaa väestönsuoja koskee tontilla tai rakennuspaikalla olevaa uudisrakennusta tai uudisrakennusryhmää.
Väestönsuojan rakentamisvelvollisuuteen vaikuttaa rakennuksen tai rakennusryhmän **kerrosala** ja rakennuksen pääkäyttötarkoitus.

Samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevien, alle 5 vuotta vanhojen, rakennusten kerrosalat otetaan mukaan laskentaan, jos niissä ei ole väestönsuojaa.
Jos rakennuksessa ei oleskella tai työskennellä pysyvästi, ei sen kerrosalaa tarvitse ottaa laskelmiin mukaan.

- Pääkäyttötarkoitus teollisuus-, tuotanto-, varasto-, tai kokoontumisrakennus
  - Rakennuksen / ryhmän kerrosala on vähintään 1500m^2
  - Rakennuksessa / ryhmässä työskennellään, oleskellaan tai asutaan pysyvästi
- Muut käyttötavat
  - Rakennuksen / ryhmän kerrosala on vähintään 1200m^2
  - Rakennuksessa / ryhmässä työskennellään, oleskellaan tai asutaan pysyvästi

Pysyvä työskentely =
1 henkilö työskentelee koko vuoden 8:n tuntia arkipäivisin
ainakin 2 henkilöä työskentelee 6 kuukautta 8 tuntia arkipäivisin

Kun määritellään 5:n vuoden ajanjakso rakennushankkeiden välillä, käytetään seuraavia päivämääriä:
Vanhan rakennuksen käyttöönottopäivämäärä = rakennusvalvonnan tekemä ensimmäisen osittaisen loppukatselmuksen päivämäärä sekä
uuden rakennusluvan vireille tulon päivämäärä.

1.1 EI VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMISVELVOLLISUUTTA UUDISRAKENNUSTEN YHTEYDESSÄ

pelastuslaki 71 §, 73 §

Seuraaviin rakennuksiin ei tarvitse rakentaa väestönsuojaa:

1. Tilapäiseksi tarkoitettu, enintään 5 vuotta käytössä oleva, rakennus.

2. Maatalouden tuotantorakennus

3. Uudisrakennus, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään riittävästi väestönsuojapaikkoja, myös uudisrakentamista varten.

Yhteinen väestönsuoja = Väestönsuoja, jossa on useamman rakennuksen väestönsuojapaikkoja. Rakennukset voivat sijaita joko samalla tai eri tontilla tai rakennuspaikalla.

Yhteinen väestönsuoja on rakennettava viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta.

2.0 VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMISVELVOLLISUUS LISÄRAKENTAMISESSA

pelastuslaki 73§

2.1 LISÄRAKENTAMINEN OLEMASSA OLEVASSA RAKENNUKSESSA

Väestönsuojan rakentamisvelvoitetta ei synny kun lisärakentaminen tapahtuu olemassa olevan rakennusmassan sisällä tai maanpäällisen vaipan ulkopinnasta maanpintaan piirrettyjen vaakaprojektiopintojen sisäpuolella. Sillä ei ole merkitystä ovatko tilat ulko- tai sisätiloja eikä sillä, syntyykö uutta kerrosalaa vai ei. KUVALIITE 1

2.2 LISÄRAKENTAMINEN TAI LAAJENNUS OLEMASSA OLEVAN RAKENNUKSEN ULKOPUOLELLE

Väestönsuojan rakentamisvelvoite syntyy kun lisärakentaminen tapahtuu olemassa olevan rakennusmassan ulkopuolelle. KUVALIITE 2
Väestönsuojan rakentamisvelvoitteen syntyyn vaikuttavat lisäksi kerrosala ja käyttötarkoitus samoin kuin muuhunkin uudisrakentamiseen.
POIKKEUS: Suomen rakentamismääräyskokoelman osan E1 kohdan 6.2.3 mahdollistama asuinrakennuksen päälle rakennettava lisäkerros ei synnytä väestönsuojan rakentamisvelvoitetta.

3.0 VÄESTÖNSUOJAN KUNNOSTAMINEN KORJAUSRAKENNUSKOHTEISSA

pelastuslaki 72 §

Rakennuksessa oleva vanha väestönsuoja on kunnostettava, jos:

1. Olemassa olevassa kohteessa tehdään uudisrakentamiseen verrattava muutos- tai korjaustyö
2. Olemassa olevassa kohteessa tehdään käyttötarkoituksen muutos.

Olemassa olevan väestönsuojan korjausvelvollisuus on aina tarkistettava. Korjausvelvollisuuden syntymiselle ei ole mitään pinta-alarajaa.

Käyttötarkoituksen muutoksen on katettava lähes koko rakennus, jotta korjausvelvoite syntyy.

Vanhan väestönsuojan korjausten laajuus päätetään rakennuslupakäsittelyssä.
Yleensä ilmanvaihtojärjestelmä on toteutettava nykymääräysten mukaisesti, mutta esim. kiinteitä paineovia ja -luukkuja ei tarvitse uusia.

Vanha väestönsuoja = väestönsuojelulain 1958 perusteella rakennettu väestönsuoja tätä vanhemmille ei korjausvelvollisuutta synny.

Uudisrakentamiseen verrattava korjaus- tai muutostyö ks. maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 125 §

4.0 VÄESTÖNSUOJAN KOKO JA SUOJALUOKAT

asetus väestönsuojista 2 §

4.1 MITOITUSPERUSTEET

4.1.1 PINTA-ALAAN PERUSTUVA MITOITUS

Väestösuojan koko lasketaan prosentteina rakennusluvan kerrosalasta.

- 1 % kerrosalasta; myymälä-, teollisuus-, tuotanto- ja kokoontumisrakennukset sekä varastotilat.
- 2 % kerrosalasta; muut rakennusten käyttötavat kuin yllä mainitut mm. asunnot ja toimistorakennukset

Väestönsuojan koko määräytyy **rakennuskohtaisesti** pääkäyttötarkoituksen mukaan. Poikkeuksena ovat varastotilat, jotka saa mitoittaa 1% mukaan.
Väestönsuojan pinta-alaa ei lasketa siihen kerrosalaan, mistä prosenttiosuus lasketaan.

4.1.2 HENKILÖMÄÄRÄÄN PERUSTUVA MITOITUS

Teollisuus- tuotanto- ja varastorakennuksissa sekä opetus- ja hoitoalan rakennuksissa voidaan käyttää henkilömäärämitoitusta.
Henkilömäärämitoituksessa määritellään rakennuksessa keskimäärin oleskelevien tai työskentelevien henkilöiden määrä.
Väestönsuojan koko määräytyy kertomalla esitetty henkilömäärä väestönsuojapaikan koolla eli 0,75m^2.
Väestönsuojan koon on kuitenkin oltava vähintään 20m^2 (=varsinainen suojapinta-ala).

Opetus- ja hoitoalan rakennusten väestönsuojan koko mitoitetaan yleensä pinta-alaan perustuen ja tuotanto- ja varastorakennusten väestönsuojat mitoitetaan yleensä henkilömäärän mukaan.

Rakennettaessa toiminnallinen väestönsuoja on väestönsuojan mitoitusperusteet aina neuvoteltava lupakäsittelijän kanssa erikseen.

Vanhoissa suojissa väestönsuojapaikan koko on 0,6m^2 tai 0,75m^2
Vanhojen väestönsuojien suojapaikkamääriä ei muuteta. Jos niissä on vapaita paikkoja, saa ne hyödyntää vanhan lukumäärän mukaan.

Kerrosala = rakennusluvassa määritelty kerrosala

Ei väestönsuojaa mitoittava kerrosala = yleensä asemakaavan sallima lisäkerrosala

esim.

- *asumista palveleva kerho-, askartelu-, huolto- ja varastotila*
- *porrashuoneen lisäkerrosala, lasitettu kuisti, viherhuone jne.*
- *julkisivun paksuus, joka ylittää 250mm*
- *autosuoja, pysäköintilaitos*
- *tekninen tila kerroksessa ja katolla*

Tarkempi lista löytyy internetistä: www.pksrava.fi/korttiluettelo/OHJEET/ARK 01

Toiminnallinen väestönsuoja = yleensä muuhun kuin henkilöiden suojaamiseen tarkoitettu, poikkeusoloissa toimintojen turvaamiseksi tehty suoja, esim. laitesuoja, lääkintähuollon tila, viesti- ym. yhteyksiä varten jne.

4.2 VÄESTÖNSUOJIEN SUOJALUOKAT

Pienin mahdollinen väestönsuoja on nyt S1-luokkainen ja suojapinta-alaltaan 20 m^2.

Luokat ovat seuraavat:

suojaluokka	varsinainen suojatila max.
S1	135 m^2
S2 ter.bet	900 m^2
kallioväestönsuoja	4500 m^2

Väestönsuojien teknisissä vaatimuksissa on myös muutoksia edelliseen lainsäädäntöön verrattuna.

5.0 HELPOTUKSET VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMISELLE

pelastuslaki 75 §

5.1 HELPOTUKSET TEKNISISTÄ VAATIMUKSISTA
Helpotukset teknisistä vaatimuksista myöntää rakennusvalvontavirasto.
Rakennusvalvontaviranomainen kuulee pelastuslaitosta ennen teknisten helpotusten myöntämistä.

Teknisiä helpotuksia ovat esim. rakennuksen etäisyyden ylitys yhteisestä väestönsuojasta, alitukset väestönsuojan vapaasta korkeudesta, järjestelyt hätäpoistumisessa tai raittiinilman sisäänotossa jne.

5.2 VAPAUTUS VÄESTÖNSUOJAN RAKENTAMISESTA
Vapautusta voidaan hakea joko kokonaan tai määräajaksi.
Vapautuksen väestönsuojan rakentamisesta joko kokonaan tai määräajaksi myöntää aluehallintovirasto.

Vapautusta voi hakea, jos:
1. Väestönsuojan rakentamiskustannus on tavanomaista huomattavasti suurempi, kun kustannusta verrataan rakennuksen rakentamiskustannuksiin.
2. Väestönsuojan rakentaminen on teknisesti lähes mahdotonta.

Aluehallintovirasto kuulee sekä pelastuslaitosta, että rakennusvalvontaviranomaista.

Kustannus tavanomaista huomattavasti suurempi ~ väestönsuojan rakentamiskustannus yli 4% rakennuksen rakentamiskustannuksista

Tekninen mahdottomuus = esim. asuntolaivat

6.0 YLEISTÄ

Kuntien jaosta suojelukohteisiin on luovuttu kokonaan.
Liikkuvalle väestölle ei tarvitse rakentaa yleisiä väestönsuojia.
Kunnan johtokeskukselle ei tarvitse rakentaa erikseen väestönsuojaa.

LAINSÄÄDÄNTÖ
Pelastuslaki 379/2011
Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011
Valtioneuvoston asetus väestönsuojista 408/2011
Valtioneuvoston asetus väestönsuojan laitteista ja varusteista 409/2011
Sisäasiainministeriön asetus väestönsuojan teknisistä vaatimuksista ja väestönsuojien kunnossapidosta 506/2011

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Internet
Rakennusvalvontavirasto	Rakennusvalvontavirasto	(09) 310 2611	(09) 310 26206	http://www.rakvv.hel.fi
PL 2300	Siltasaarenkatu 13			**Sähköposti**
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 53			rakennusvalvonta@hel.fi

KUVALIITE 2 /VSS VELVOITE

Lisärakentaminen tai laajennus olemassa olevan rakennuksen ulkopuolelle

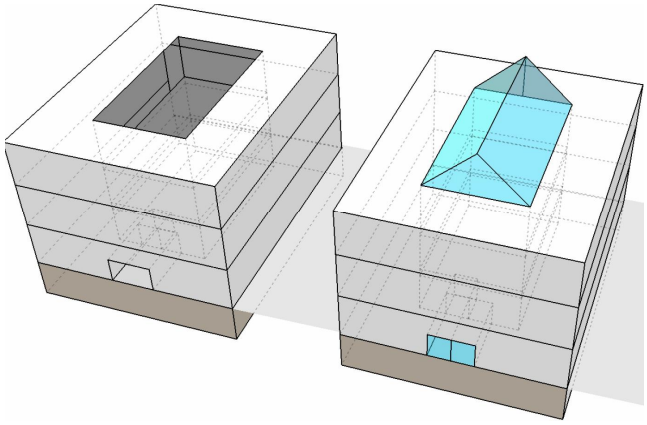

SISÄPIHAN KATTAMINEN

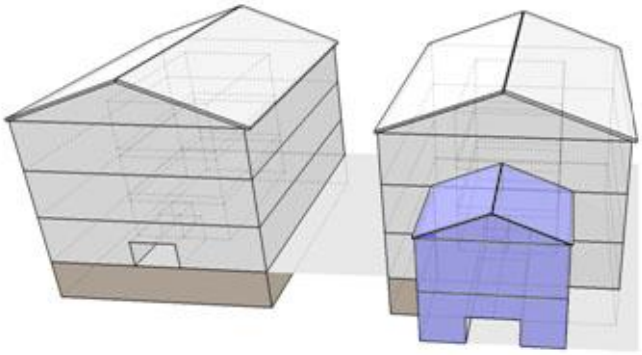

RAKENNUKSEN LAAJENNUS A

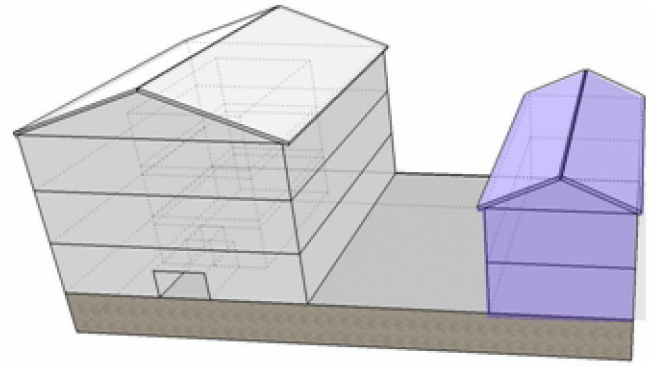

RAKENNUKSEN LAAJENNUS B

LISÄKERROS
RakMK E1
kohta 6.2.3

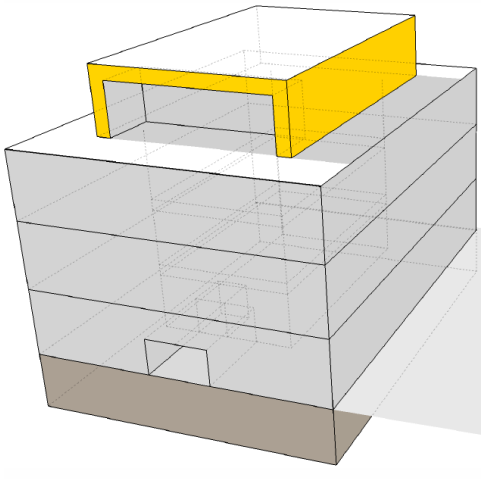

KUVALIITE 1 /EI VSS VELVOITETTA

Lisärakentaminen olemassa olevassa rakennuksessa

Käyttötarkoituksen muutos ullakolle tai kellariin

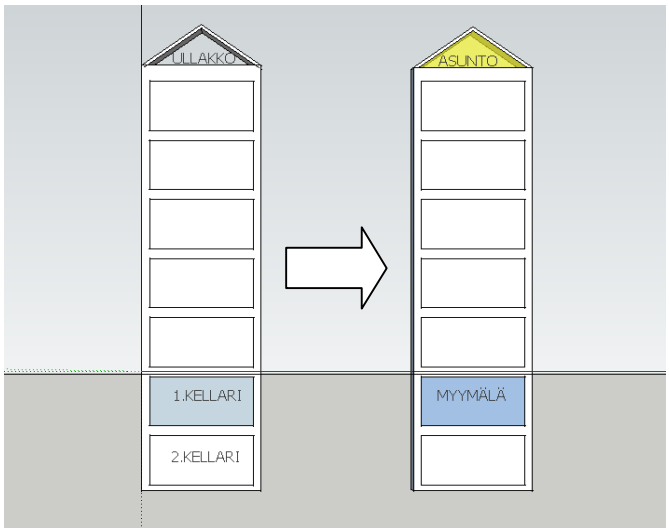

Käyttötarkoituksen muutos kerroksissa

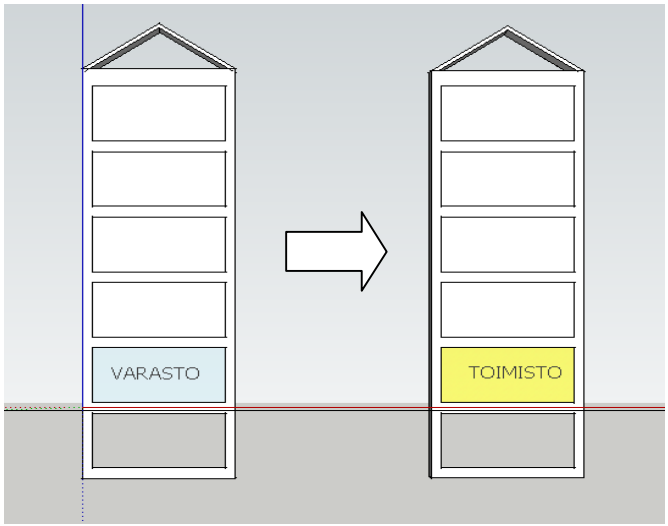

Käyttötarkoituksen muutos kerroksissa, vanha VSS

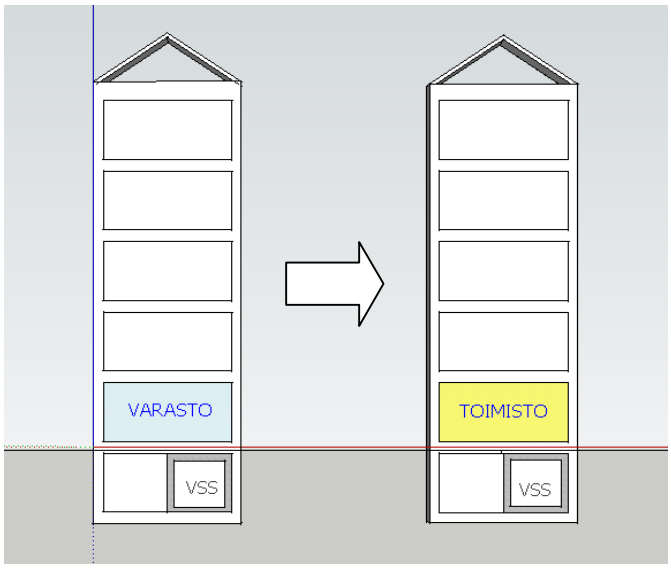

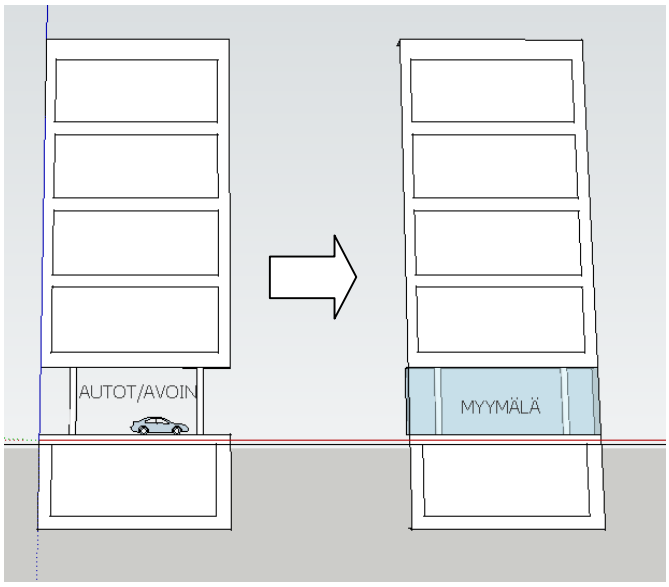

Ulkotason muutos sisätilaksi